

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ 2007
ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

16.4.2007

Κύριοι υπουργοί, αγαπητοί συνάδελφοι στην εμπειρία της αναπηρίας, κυρίες και κύριοι,

Με ιδιαίτερη χαρά βρίσκομαι σήμερα μαζί σας, ως πρόεδρος της διακομματικής επιτροπής για θέματα αναπηρίας, ως μέλος της Επιτροπής Ισότητας και Δικαιωμάτων του ανθρώπου της Βουλής και ως τυφλή βουλευτής, εκπροσωπώντας μια κατηγορία πολιτών (άτομα με αναπηρία) που υφίστανται καθημερινά αρνητικές διακρίσεις και τους οποίους αφορά ιδιαίτερα το έτος 2007 ως έτος ίσων ευκαιριών. Χαιρετίζω την εκδήλωση που αναδεικνύει τη σημασία του έτους 2007 ως ευρωπαϊκό έτος ίσων ευκαιριών για όλους. Συγχαίρω τους διοργανωτές αυτού του συνεδρίου, που είμαι σίγουρη ότι θα συνεισφέρει στην κατανόηση του νοήματος και της εμπειρίας των αρνητικών διακρίσεων, που υφίστανται οι πολίτες με αναπηρία καθημερινά στη χώρα μας. Χαίρομαι γιατί μου δίνεται η ευκαιρία να αναφερθώ σε ένα θέμα ιδιαίτερος σημαντικό: Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι με αναπηρία.

Στο Βερολίνο τον περασμένο Ιανουάριο, το έτος 2007 ανακηρύχθηκε ως Ευρωπαϊκό Έτος Ίσων Ευκαιριών. Στόχος είναι η άρση των αρνητικών διακρίσεων κατά των ατόμων με αναπηρία και η όσο το δυνατόν παροχή ίσων ευκαιριών για συμμετοχή με νόημα σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής: στην εκπαίδευση, στην εργασία αλλά και στο κοινωνικό γίνεσθαι και στη χαρά της ζωής.

Και λέω «όσο το δυνατόν», αναφερόμενη στις ίσες ευκαιρίες, γιατί εκ των πραγμάτων τα άτομα με αναπηρία δεν θα μπορούσαν ποτέ να ακυρώσουν τα βάσανα και τις δυσκολίες που υποχρεούνται να υπομένουν εξαιτίας της αναπηρίας, και επομένως οι ευκαιρίες που πρέπει να τους δίνονται με κάθε δυνατό τρόπο, μπορούν μόνο να τους ενισχύσουν, σε ένα άνισο αγώνα ζωής, στον οποίο πρέπει να κάνουν πολύ μεγαλύτερη προσπάθεια από τους αρτιμελείς συνανθρώπους τους, για να πετύχουν αυτά που οι άλλοι επιτυγχάνουν με το προνόμιο της αρτιμέλειας.

Αγαπητοί φίλοι,

Μπροστά σε αυτή τη σημαντική εξέλιξη, η ελληνική πολιτεία δεν πρέπει να μείνει αμέτοχη και η κοινωνία απαθής. Οι αρνητικές διακρίσεις που υφίστανται καθημερινά οι συμπολίτες μας με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ζωής τους παραμένουν πολλές. Αυτό αποτυπώνεται και στην κοινοτική δημοσκόπηση του «Ευρωβαρομέτρου», η οποία δημοσιοποιήθηκε πριν από μερικούς μήνες. Σύμφωνα με τη δημοσκόπηση, οι Έλληνες σε ποσοστό 96% πιστεύουν πως η χώρα μας πρέπει να αναλάβει συγκεκριμένες δράσεις για την άρση των διακρίσεων κατά των πολιτών με αναπηρία. Ενώ, το 79% των Ελλήνων πιστεύει ότι αποτελεί κοινωνικό μειονέκτημα το να έχει κάποιος αναπηρία. Αυτά τα στοιχεία αποτυπώνουν με τον πιο σαφή τρόπο την ανάγκη η πατρίδα μας να προχωρήσει σε συγκεκριμένα μέτρα προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών με αναπηρία.

Κυρίες και κύριοι,

Πρέπει να γίνει κάτι σαφές. Τα άτομα με αναπηρία δεν θέλουν την ελεημοσύνη κανενός. Θέλουν ευκαιρίες. Ευκαιρίες να εργασθούν, να αναδείξουν τις ικανότητες τους. Ευκαιρίες να ζήσουν μια φυσιολογική ζωή όπως όλοι οι υπόλοιποι πολίτες. Δυστυχώς όμως τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν στην προσπάθειά τους να ζήσουν μια ζωή χωρίς διακρίσεις είναι πολλά. Τα προβλήματα που υπάρχουν λίγο πολύ είναι γνωστά. Νομίζω ότι δεν χρειάζεται να αναφερθώ σ' αυτά. Άλλωστε εύκολο είναι να εντοπίζεις τα προβλήματα, δύσκολο όμως είναι να τα λύσεις.

Οδηγός σε αυτή την προσπάθεια πρέπει να είναι η δουλειά της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής για Θέματα Αναπηρίας. Μιας επιτροπής, η οποία συγκροτήθηκε με πρωτοβουλία της κυβέρνησης, και ιδιαίτερα του πρωθυπουργού Κώστα Καραμανλή. Η επιτροπή εξέδωσε τον περασμένο Μάιο την τελική της έκθεση. Αυτή η έκθεση περιέχει συγκεκριμένες προτάσεις που έχουν την στήριξη όλων των πολιτικών κομμάτων. Οι προτάσεις αυτές επιδιώκουν τους ίδιους στόχους με το «Πρόγραμμα Δράσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Ευρωπαϊκού Έτους Ευκαιριών για Όλους - Για μια Δίκαιη Κοινωνία».

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ προτάσεις αυτής της έκθεσης όπως:

- Η ΣΥΣΤΑΣΗ μόνιμης επιτροπής στη Βουλή για τα αναπηρικά θέματα,
- Η ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ της υπάρχουσας νομοθεσίας που αφορά τα άτομα με αναπηρία,
- Ο ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ του νόμου 2643, που αφορά την επαγγελματική αποκατάστασή τους,
- Η ΑΜΕΣΗ λειτουργία του Εθνικού Παρατηρητηρίου για την Αναπηρία,
- Η ΘΕΣΠΙΣΗ Γενικής Γραμματείας Ειδικής Αγωγής,
- Η ΘΕΣΠΙΣΗ Γενικής Γραμματείας Ισότητας για την αναπηρία

είναι ορισμένες μόνο από τις πολιτικές που θα μπορούσαν να βελτιώσουν τη ζωή των πολιτών με αναπηρία στη χώρα μας. Είναι δράσεις που χρειάζονται πολιτική βούληση και διακομματική συναίνεση για την εφαρμογή τους.

Αγαπητοί φίλοι,

Δεν πρέπει να ξεχνάμε και κάτι άλλο. Δεν μπορεί καμία πολιτική να επιτύχει, εάν δεν συμμετέχουν οι ίδιοι οι πολίτες με αναπηρία στο σχεδιασμό της. Το ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί από όλα τα κόμματα είναι συγκεκριμένο: Θέλουμε τελικά τα άτομα με αναπηρία στο προσκήνιο ή στο περιθώριο της πολιτικής; Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί πρέπει μόνο οι αρτιμελείς να σχεδιάζουν πολιτικές για τους πολίτες με αναπηρία. Θεωρώ ότι όλα τα πολιτικά κόμματα πρέπει με συγκεκριμένα μέτρα να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία και στη πολιτική. Ο όρος «θετική δράση» (affirmative action) πρέπει να γίνει αντιληπτός και αποδεκτός και να εφαρμοσθεί τόσο από τα πολιτικά κόμματα και την πολιτεία όσο και από το εκπαιδευτικό σύστημα και προπαντός από τους εργοδότες.

Θα ήθελα να σταθώ με την ευκαιρία και σε ένα άλλο σημαντικό θέμα.

Η άγνοια γύρω από τις ιδιαίτερες ανάγκες που μπορεί να έχει ο συνάνθρωπος μας με αναπηρία δημιουργεί μεγάλα προβλήματα. Δεν είναι μόνο ότι η ανάρμοστη συμπεριφορά των άλλων πληγώνει περισσότερο και από την πιο βάνουση αναπηρία. Οι αρνητικές διακρίσεις που πηγάζουν από την άγνοια για την πραγματική κατάσταση της αναπηρίας έχουν απαράδεκτες επιπτώσεις σε κάθε τομέα της δραστηριότητας και της ζωής των ατόμων με αναπηρία.

Για παράδειγμα, όταν η νομοθεσία χρησιμοποιεί τον όρο «ανίκανος για κάθε εργασία» ως συνώνυμο του «πολίτη με αναπηρία», η πολιτεία υποτιμά και απαξιώνει το δικαίωμα στην εργασία.

Όταν ο εργοδότης πιστεύει ότι ο άνθρωπος με αναπηρία είναι άχρηστος και ανίκανος, βάρος και μπελάς, πολύ απλά δεν θα τον εργοδοτήσει. Αν προσφέρει εργασία με το ζόρι, χωρίς συγκεκριμένα μέτρα «θετικής δράσης» και χωρίς «εύλογες προσαρμογές» στον εργασιακό χώρο, στην καλύτερη περίπτωση διατηρεί στο μισθολόγιο έναν δυστυχισμένο που δεν μπορεί να αξιοποιήσει τις ικανότητές του, και στη χειρότερη περίπτωση βρίσκει σύντομα δικαιολογίες για να τον απολύσει. Η συνειδητοποίηση αυτής της πραγματικότητας είναι προϋπόθεση για οποιαδήποτε αλλαγή προς την κατεύθυνση των ίσων ευκαιριών.

Αγαπητοί φίλες και φίλοι,

Είναι θετική η πρωτοβουλία του υπουργείου απασχόλησης προς την κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού του νόμου 2643. Θεωρώ ότι οι πολιτικές και τα θετικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να δώσουν κάποιες ευκαιρίες εργασίας στους πολίτες με αναπηρία προϋποθέτουν ξεκάθαρο διαχωρισμό των ατόμων με αναπηρία από άλλες κοινωνικά ευπαθείς ομάδες.

Αγαπητοί φίλοι,

Ολοκληρώνοντας θέλω να τονίσω κάτι. Η αναπηρία δεν είναι εμπόδιο για τον πολίτη με αναπηρία. Εμπόδιο γίνεται από τις ανεύθυνες συμπεριφορές και διακρίσεις που υφίσταται καθημερινά. Είναι πολύ εύκολο να αλλάξουμε τις συνθήκες ζωής των πολιτών με αναπηρία στην χώρα μας, αρκεί να τους δούμε με μια διαφορετική ματιά: Όχι ως ασθενείς και αντικείμενα οίκτου, αλλά ως ισότιμους συμπολίτες με ανθρώπινα δικαιώματα και προπαντός με το δικαίωμα στις ίσες ευκαιρίες, για μια ζωή με νόημα.

Σας ευχαριστώ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

1. Θέσπιση Ισχυρότερων Κινήτρων (Φορολογικών κ.λπ.) προς τις Ιδιωτικές Επιχειρήσεις για την Πρόσληψη και Απασχόληση Εργαζομένων με Αναπηρία.

Η πολιτεία, στο πλαίσιο των πολιτικών ενσωμάτωσης των ΑμεΑ στην αγορά εργασίας, πρέπει να παρέχει συγκεκριμένα οικονομικά κίνητρα προς τις ιδιωτικές επιχειρήσεις για την πρόσληψη εργαζομένων με αναπηρία, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις, που η απασχόληση τους προϋποθέτει εύλογες προσαρμογές στο χώρο εργασίας και κατά συνέπεια ιδιαίτερο οικονομικό κόστος για τον εργοδότη.

2. Αναθεώρηση του Κανονιστικού Πλαισίου (ν. 2643/1998) για τις Προσλήψεις των ΑμεΑ στο Δημόσιο και Ιδιωτικό Τομέα προς την Κατεύθυνση του Διαχωρισμού των Διαδικασιών Προσλήψεων Εργαζομένων με Αναπηρία από τις Υπόλοιπες Κατηγορίες Προστατευόμενων Προσώπων του Νόμου (πολύτεκνους, αγωνιστές Εθνικής Αντίστασης κ.λ.π.).

Τα ΑμεΑ, ως ιδιαίτερη προστατευόμενη ομάδα στο πλαίσιο του νόμου 2643/1998, παρουσιάζουν πολλά στοιχεία ανομοιογένειας, λόγω κυρίως μιας ευρείας κλίμακας διαφορετικών δεξιοτήτων, δυνατοτήτων, αλλά και αναγκών. Κρίνεται αναγκαία η αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου απασχόλησης, ώστε αυτό να ρυθμίσει, διακριτά και ανάλογα με τις ειδικότερες ανάγκες κάθε κατηγορίας αναπηρίας, την πρόσβαση στην απασχόληση, με στόχο τη λειτουργική αξιοποίηση των προσόντων του κάθε ατόμου με αναπηρία. Περαιτέρω, η συμπερίληψη, στην ίδια διαδικασία προσλήψεων πολλών προστατευόμενων ομάδων δημιουργεί, από μόνη της, περιπλοκές στη λειτουργία του συστήματος, καθώς οι προστατευόμενες ομάδες δεν έχουν, κατ' ανάγκη, κοινά χαρακτηριστικά και ανάγκες.

3. Ενίσχυση των Υπηρεσιών Ενημέρωσης του Ο.Α.Ε.Δ. προς τα ΑμεΑ Σχετικά με τις Προσφερόμενες Δυνατότητες Απασχόλησης τους.

Οι ευκαιρίες απασχόλησης, που παρέχονται για τα ΑμεΑ, μέσω του Ο.Α.Ε.Δ., πρέπει να δημοσιοποιούνται με προσβάσιμο και φιλικό τρόπο προς όλες τις κατηγορίες αναπηρίας. Όπως επισημαίνεται σε ειδική έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη (Ιούνιος 2005), ένας μεγάλος αριθμός ανέργων με αναπηρία δεν έχουν επαρκή ενημέρωση για τα δικαιολογητικά, που απαιτούνται για την πρόσληψη τους,

με αποτέλεσμα πολλές αιτήσεις να απορρίπτονται, λόγω έλλειψης των απαραίτητων δικαιολογητικών.

4. Δημιουργία Εξειδικευμένων Προγραμμάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για τα ΑμεΑ.

Η πρόσβαση των ΑμεΑ στην απασχόληση δεν συνδέεται στη χώρα μας με την εκπαίδευση και την εξειδίκευση τους, ώστε να εντάσσονται ισότιμα στην αγορά εργασίας. Οι πολιτικές ενσωμάτωσης των ΑμεΑ στην αγορά εργασίας πρέπει να βασίζονται σε προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης, που στόχο θα έχουν την εξατομικευμένη προσωπική υποστήριξη τους και θα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες συνθήκες οργάνωσης της εργασίας.